

Planen. Den gaar ud paa, at der foretages en Uddybning af Isefjordens Munding, saa at Sejlløbet kan faa en effektiv Dybde af 18 Fod, medens den nu kun er 10 à 12 Fod. Jeg tror ikke, det behøver nærmere at paa-vises, hvilken overordentlig økonomisk Betydning det vil have for hele Isefjordens Opland, for de før nævnte Byer og for de omkring disse liggende Landdistrikter, hvis de kunde blive forsynet søværts med alle de store, grovere Varer, som en saadan By og dens Opland forbruger en Mængde af, Varer som Kul, Tømmer, Mursten, Majs, disse Varer, som nu tilføres Byerne pr. Jernbane, men som jo, før de naar Jernbanen, maa tilføres andre Havne, Københavns Frihavn, Kalundborg, Korsør o. s. v. Jeg skal eksempelvis blot anføre, at der i Aaret 1910 over Isefjordens samtlige Toldsteder er indført saadant noget som 100,000 Tdr. Kul. Forbruget i de Byer og de Landsdeledistrikter, som jeg har omtalt, udgjorde ca. 700,000 Tdr. Isefjordens Areal er ca. 8 Kv. Mil, dens Kyststrækning ca. 37 Mil. Det omkring Fjorden nærmest liggende naturlige Opland kan regnes at have et Indbyggertal paa ca. 100,000. Alle disse Beboere vil direkte eller indirekte nyde godt af Planens Gennemførelse. Paa Grund af de nuværende farefulde Sejlsadsforhold ved Indsejlingen til Fjorden er Befragtningen f. Eks. til Holbæk 33 pCt. dyrere end normalt, men dertil kommer, at det overhovedet kun er smaa Skibe, som kan indlade sig paa at sejle ind i Isefjorden. Selve Fjorden er dyb nok og frembyder ingen Vanskelighed, men Indsejlingsløbet er ikke dybt nok. Der er allerede saa tidligt som i 1905 af Vandbygningsvæsenet foretaget Undersøgelser af Forholdene, og paa Grundlaget af dem har man nu beregnet, at Indsejlingen paa en Bundbredde af 160 Fod kan uddybes til en Dybde af 18 Fod, og det, mener man, vil være tilstrækkeligt. Staten har jo ofte ydet, yder og vil for Fremtiden ofte komme til at yde Bidrag til Bygning af Havneanlæg. Det er der her ikke Tale om. Den omhandlede Bevilling berører kun Indsejlingen til Fjorden. De Udgifter, der efter Indsejlingens Uddybning kan blive Tale om til Havneanlæg, Moler o. s. v., tænker jeg, de respektive Kommuner selv vil afholde, men her vil jeg gerne have Lov til at sige, at den lille By Holbæk, som jeg har den Ære at repræsentere, sikkert staar fuldt rustet til at tage sin Del af de Konsekvenser, som Uddybningen vil foraarsage. Holbæk er en By i stærk Udvikling, den er, om jeg saa maa sige, en livligt aadende By, en smuk By, med en pæn, stor, bred, nylig brolagt Hovedgade,

med offentlige Anlæg baade mod Øst og Vest, og den har, som det maaske vil være Flertallet af dette Tings ærede Medlemmer bekendt, et Skolevæsen, som, hvad det ydre Apparat angaar, sikkert maa siges at være et af de første i Danmark. Jeg kunde ønske, at mange vilde benytte en og anden Lejlighed til at besøge denne udmærkede By. Men det, jeg nævnedes før, er ikke Hovedsagen; det er ikke det, jeg lægger saa stor Vægt paa. Derimod lægger jeg overordentlig megen Vægt paa, at denne By besidder en driftig, intelligent og foretagsom Handelsstand. I Holbæk har man et af Danmarks største Slagterier, hvis ikke det er det største; man har mange industrielle Foretagender, Dampmøller, Cementfabrikker, Tagpapfabrikker, Motorfabrik, Maskinfabrikker, o. s. v. Desuden er Holbæk og nærmeste Omegn Sæde for en driftig og foretagsom Fiskerbefolkning, ikke at tale om den bekendte Hestehandler, Christian Hansen, som driver en i sin Art overordentlig betydelig Virksomhed. Men Byen mangler en eneste Ting. Byen mangler Lejlighed til Eksport og Import ad Søvejen. Den mangler, om jeg saa maa sige, et naturligt Aandehul, ligesom en Sæl skal have det, og jeg tvivler ikke paa, at den fornødne Foretagsomhed, det fornødne Initiativ, og forhaabentlig ogsaa den fornødne Kapital, er til Rede til Uddybning af Havnen, til Bygning af Moler, til Opførelse af Pakhuse m. m., saa snart der skabes Byen de naturlige Betingelser herfor, og Betingelsen er Isefjordmundingens Uddybning. Jeg anbefaler derfor det omhandlede Forslag og haaber paa, at det maa blive vedtaget.

Jeg vil gerne dvæle et Øjeblik ved nogle Forhold vedrørende vor Folkeskole. Jeg ved nok, at man siger, at saadanne store Spørgsmaal, som kan vække Strid mellem Partierne, skal man lade ligge; men her er efter min Opfattelse slet ikke Tale om et Spørgsmaal, som kan vække Strid mellem Partierne; jeg tror tværtimod, at Skolespørgsmaalet snarere kunde dele Partierne, og det var der maaske for en Gang Skyld ingen Ulykke i. Det har tidt forbavset mig i ikke ringe Grad, at man her i Rigsdagen gennemgaaende i alle Partier stiller sig, om jeg saa maa sige, afventende, jeg vilde i Grunden hellere sige, ligeglæd overfor Spørgsmaal, som vedrører Folkeskolen. Ude i Landet er det helt anderledes, og navnlig er der i Lærerkredse en stærkt fremtrædende Følelse af, at det er ganske uforvarsligt fremdeles i Aarevis at lade alt, hvad der angaar Skolen, gaa sin skæve Gang. Men de Forbedringer, som Lærerne har